

వ్యాసభాగవతే ధ్రువోపాఖ్యానే

జ్ఞానయోగమ్

Table of Contents

కర్మయోగమ్

అష్టమోఽధ్యాయః (కర్మోపాసనా)

మైత్రేయ ఉవాచ ।

మాతుః సపత్న్యాః స దురుక్తివిద్ధః
శ్వసన్రుషా దణ్డహతో యథాహిః ।
హిత్వా మిషన్తం పితరం సన్నవాచం
జగామ మాతుః ప్రరుదన్సకాశమ్ ॥ 14॥

తం నిఃశ్వసన్తం స్ఫురితాధరోష్ఠం
సునీతిరుత్సఙ్గ ఉదూహ్య బాలమ్ ।
నిశమ్య తత్పౌరముఖాన్నితాన్తం
సా వివ్యథే యద్గదితం సపత్న్యా ॥ 15॥

సోత్సృజ్య ధైర్యం విలలాప శోక
దావాగ్నినా దావలతేవ బాలా ।
వాక్యం సపత్న్యాః స్మరతీ సరోజ
శ్రియా దృశా బాష్పకలాముువాహ ॥ 16॥

దీర్ఘం శ్వసన్తీ వృజినస్య పార
మపశ్యతీ బాలకమాహ బాలా ।
మామఙ్గలం తాత పరేష్వమంస్థా
భుఙ్క్తే జనో యత్పరదుఃఖదస్తత్ ॥ 17॥

సత్యం సురుచ్యాభిహితం భవాన్మే
యద్దుర్భగాయా ఉదరే గృహీతః ।

స్తన్యేన వృద్ధశ్చ విలజ్జతే యాం
భార్యేతి వా వోఢుమిడస్పతిర్మామ్ ॥ 18॥

ఆతిష్ఠ తత్తాత విమత్సరస్త్వ
ముక్తం సమాత్రాపి యదవ్యలీకమ్ ।
ఆరాధయాధోక్షజపాదపద్మం
యదీచ్ఛసేఽధ్యాసనముత్తమో యథా ॥ 19॥

యస్యాఙ్ఘ్రిపద్మం పరిచర్య విశ్వ
విభావనాయాత్తగుణాభిపత్తేః ।
అజోఽధ్యతిష్ఠత్ఖలు పారమేష్ఠ్యం
పదం జితాత్మశ్వసనాభివన్ద్యమ్ ॥ 20॥

తథా మనుర్వో భగవాన్పితామహో
యమేకమత్యా పురుదక్షిణైర్మఖైః ।
ఇష్ట్వాభిపేదే దురవాపమన్యతో
భౌమం సుఖం దివ్యమథాపవర్గ్యమ్ ॥ 21॥

తమేవ వత్సాశ్రయ భృత్యవత్సలం
ముముక్షుభిర్మృగ్యపదాబ్జపద్ధతిమ్ ।
అనన్యభావే నిజధర్మభావితే
మనస్యవస్థాప్య భజస్వ పూరుషమ్ ॥ 22॥

నాన్యం తతః పద్మపలాశలోచనా
ద్దుఃఖచ్ఛిదం తే మృగయామి కఞ్చన ।
యో మృగ్యతే హస్తగృహీతపద్మయా
శ్రియేతరైరఙ్గ విమృగ్యమాణయా ॥ 23॥

మైత్రేయ ఉవాచ ।

ఏవం సంజల్పితం మాతురాకర్ణ్యార్థాగమం వచః ।
సన్నియమ్యాత్మనాఽఽత్మానం నిశ్చక్రామ పితుః పురాత్ ॥ 24॥

నారదస్తదుపాకర్ణ్య జ్ఞాత్వా తస్య చికీర్షితమ్ ।
స్పృష్ట్వా మూర్ధన్యఘఘ్నేన పాణినా ప్రాహ విస్మితః ॥ 25॥

కర్మ

నారద ఉవాచ ।

నాధునాప్యవమానం తే సమ్మానం వాపి పుత్రక ।
లక్షయామః కుమారస్య సక్తస్య క్రీడనాదిషు ॥ 27॥

వికల్పే విద్యమానేఽపి న హ్యసన్తోషహేతవః ।
పుంసో మోహమృతే భిన్నా యల్లోకే నిజకర్మభిః ॥ 28॥

పరితుష్యేత్తతస్తాత తావన్మాత్రేణ పూరుషః ।
దైవోపసాదితం యావద్వీక్ష్యేశ్వరగతిం బుధః ॥ 29॥

అథ మాత్రోపదిష్టేన యోగేనావరురుత్ససి ।
యత్ప్రసాదం స వై పుంసాం దురారాధ్యో మతో మమ ॥ 30॥

మునయః పదవీం యస్య నిఃసఙ్గేనోరుజన్మభిః ।
న విదుర్మృగయన్తోఽపి తీవ్రయోగసమాధినా ॥ 31॥

అతో నివర్తతామేష నిర్బన్ధస్తవ నిష్ఫలః ।
యతిష్యతి భవాన్కాలే శ్రేయసాం సముపస్థితే ॥ 32॥

యస్య యద్దైవవిహితం స తేన సుఖదుఃఖయోః ।
ఆత్మానం తోషయన్దేహీ తమసః పారమృచ్ఛతి ॥ 33॥

గుణాధికాన్ముదం లిప్సేదనుక్రోశం గుణాధమాత్ ।
మైత్రీం సమానాదన్విచ్ఛేన్న తాపైరభిభూయతే ॥ 34॥

ధ్రువ ఉవాచ ।

సోఽయం శమో భగవతా సుఖదుఃఖహతాత్మనామ్ ।
దర్శితః కృపయా పుంసాం దుర్దర్శోఽస్మద్విధైస్తు యః ॥ 35॥

అథాపి మేఽవినీతస్య క్షాత్రం ఘోరముపేయుషః ।
సురుచ్యా దుర్వచో బాణైర్న భిన్నే శ్రయతే హృది ॥ 36॥

పదం త్రిభువనోత్కృష్టం జిగీషోః సాధు వర్త్మ మే ।
బ్రూహ్యస్మత్పితృభిర్బ్రహ్మన్నన్యైరప్యనధిష్ఠితమ్ ॥ 37॥

మైత్రేయ ఉవాచ ।

ఇత్యుదాహృతమాకర్ణ్య భగవాన్నారదస్తదా ।
ప్రీతః ప్రత్యాహ తం బాలం సద్వాక్యమనుకమ్పయా ॥ 39॥

ఉపాసనా

నారద ఉవాచ ।

జనన్యాభిహితః పన్థాః స వై నిఃశ్రేయసస్య తే ।
భగవాన్వాసుదేవస్తం భజ తత్ప్రవణాత్మనా ॥ 40॥

ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్యం య ఇచ్ఛేచ్ఛ్రేయ ఆత్మనః ।
ఏకమేవ హరేస్తత్ర కారణం పాదసేవనమ్ ॥ 41॥

తత్తాత గచ్ఛ భద్రం తే యమునాయాస్తటం శుచి ।
పుణ్యం మధువనం యత్ర సాన్నిధ్యం నిత్యదా హరేః ॥ 42॥

స్నాత్వానుసవనం తస్మిన్కాలిన్ద్యాః సలిలే శివే ।
కృత్వోచితాని నివసన్నాత్మనః కల్పితాసనః ॥ 43॥

ప్రాణాయామేన త్రివృతా ప్రాణేన్ద్రియమనోమలమ్ ।
శనైర్వ్యుదస్యాభిధ్యాయేన్మనసా గురుణా గురుమ్ ॥ 44॥

ప్రసాదాభిముఖం శశ్వత్ప్రసన్నవదనేక్షణమ్ ।
సునాసం సుభ్రువం చారుకపోలం సురసున్దరమ్ ॥ 45॥

తరుణం రమణీయాఙ్గమరుణోష్ఠేక్షణాధరమ్ ।
ప్రణతాశ్రయణం నృమ్ణం శరణ్యం కరుణార్ణవమ్ ॥ 46॥

శ్రీవత్సాఙ్కం ఘనశ్యామం పురుషం వనమాలినమ్ ।
శఙ్ఖచక్రగదాపద్మైరభివ్యక్తచతుర్భుజమ్ ॥ 47॥

కిరీటినం కుణ్డలినం కేయూరవలయాన్వితమ్ ।
కౌస్తుభాభరణగ్రీవం పీతకౌశేయవాససమ్ ॥ 48॥

కాఞ్చీకలాపపర్యస్తం లసత్కాఞ్చననూపురమ్ ।
దర్శనీయతమం శాన్తం మనోనయనవర్ధనమ్ ॥ 49॥

పద్భ్యాం నఖమణిశ్రేణ్యా విలసద్భ్యాం సమర్చతామ్ ।
హృత్పద్మకర్ణికాధిష్ణ్యమాక్రమ్యాత్మన్యవస్థితమ్ ॥ 50॥

స్మయమానమభిధ్యాయేత్సానురాగావలోకనమ్ ।
నియతేనైకభూతేన మనసా వరదర్షభమ్ ॥ 51॥

ఏవం భగవతో రూపం సుభద్రం ధ్యాయతో మనః ।
నిర్వృత్యా పరయా తూర్ణం సంపన్నం న నివర్తతే ॥ 52॥

జప్యశ్చ పరమో గుహ్యః శ్రూయతాం మే నృపాత్మజ ।
యం సప్తరాత్రం ప్రపఠన్పుమాన్పశ్యతి ఖేచరాన్ ॥ 53॥

మన్త్రేణానేన దేవస్య కుర్యాద్ద్రవ్యమయీం బుధః ।
సపర్యాం వివిధైర్ద్రవ్యైర్దేశకాలవిభాగవిత్ ॥ 54॥

సలిలైః శుచిభిర్మాల్యైర్వన్యైర్మూలఫలాదిభిః ।
శస్తాఙ్కురాంశుకైశ్చార్చేత్తులస్యా ప్రియయా ప్రభుమ్ ॥ 55॥

లబ్ధ్వా ద్రవ్యమయీమర్చాం క్షిత్యమ్బ్వాదిషు వార్చయేత్ ।
ఆభృతాత్మా మునిః శాన్తో యతవాఙ్మితవన్యభుక్ ॥ 56॥

స్వేచ్ఛావతారచరితైరచిన్త్యనిజమాయయా ।
కరిష్యత్యుత్తమశ్లోకస్తద్ధ్యాయేద్ధృదయఙ్గమమ్ ॥ 57॥

పరిచర్యా భగవతో యావత్యః పూర్వసేవితాః ।
తా మన్త్రహృదయేనైవ ప్రయుఞ్జ్యాన్మన్త్రమూర్తయే ॥ 58॥

ఏవం కాయేన మనసా వచసా చ మనోగతమ్ ।
పరిచర్యమాణో భగవాన్భక్తిమత్పరిచర్యయా ॥ 59॥

పుంసామమాయినాం సమ్యగ్భజతాం భావవర్ధనః ।
శ్రేయో దిశత్యభిమతం యద్ధర్మాదిషు దేహినామ్ ॥ 60॥

విరక్తశ్చేన్ద్రియరతౌ భక్తియోగేన భూయసా ।
తం నిరన్తరభావేన భజేతాద్ధా విముక్తయే ॥ 61॥

ఇత్యుక్తస్తం పరిక్రమ్య ప్రణమ్య చ నృపార్భకః ।
యయౌ మధువనం పుణ్యం హరేశ్చరణచర్చితమ్ ॥ 62॥

నవమోఽధ్యాయః (జ్ఞానవైరాగ్యౌ)

జ్ఞానమ్

ధ్రువ ఉవాచ ।

యోఽన్తఃప్రవిశ్య మమ వాచమిమాం ప్రసుప్తాం
సంజీవయత్యఖిలశక్తిధరః స్వధామ్నా ।
అన్యాంశ్చ హస్తచరణశ్రవణత్వగాదీ
న్ప్రాణాన్నమో భగవతే పురుషాయ తుభ్యమ్ ॥ 6॥

ఏకస్త్వమేవ భగవన్నిదమాత్మశక్త్యా
మాయాఖ్యయోరుగుణయా మహదాద్యశేషమ్ ।
సృష్ట్వానువిశ్య పురుషస్తదసద్గుణేషు
నానేవ దారుషు విభావసువద్విభాసి ॥ 7॥

త్వద్దత్తయా వయునయేదమచష్ట విశ్వం
సుప్తప్రబుద్ధ ఇవ నాథ భవత్ప్రపన్నః ।
తస్యాపవర్గ్యశరణం తవ పాదమూలం
విస్మర్యతే కృతవిదా కథమార్తబన్ధో ॥ 8॥

నూనం విమృష్టమతయస్తవ మాయయా తే
యే త్వాం భవాప్యయవిమోక్షణమన్యహేతోః ।
అర్చన్తి కల్పకతరుం కుణపోపభోగ్య
మిచ్ఛన్తి యత్స్పర్శజం నిరయేఽపి నృణామ్ ॥ 9॥

యా నిర్వృతిస్తనుభృతాం తవ పాదపద్మ
ధ్యానాద్భవజ్జనకథాశ్రవణేన వా స్యాత్ ।
సా బ్రహ్మణి స్వమహిమన్యపి నాథ మా భూ
త్కిం త్వన్తకాసిలులితాత్పతతాం విమానాత్ ॥ 10॥

భక్తిం ముహుః ప్రవహతాం త్వయి మే ప్రసఙ్గో
భూయాదనన్త మహతామమలాశయానామ్ ।
యేనాఞ్జసోల్బణమురువ్యసనం భవాబ్ధిం
నేష్యే భవద్గుణకథామృతపానమత్తః ॥ 11॥

తే న స్మరన్త్యతితరాం ప్రియమీశ మర్త్యం
యే చాన్వదః సుతసుహృద్గృహవిత్తదారాః ।
యే త్వబ్జనాభ భవదీయపదారవిన్ద
సౌగన్ధ్యలుబ్ధహృదయేషు కృతప్రసఙ్గాః ॥ 12॥

తిర్యఙ్నగద్విజసరీసృపదేవదైత్య
మర్త్యాదిభిః పరిచితం సదసద్విశేషమ్ ।
రూపం స్థవిష్ఠమజ తే మహదాద్యనేకం
నాతః పరం పరమ వేద్మి న యత్ర వాదః ॥ 13॥

కల్పాన్త ఏతదఖిలం జఠరేణ గృహ్ణ
న్యేతే పుమాన్స్వదృగనన్తసఖస్తదఙ్కే ।
యన్నాభిసిన్ధురుహకాఞ్చనలోకపద్మ
గర్భే ద్యుమాన్భగవతే ప్రణతోఽస్మి తస్మై ॥ 14॥

త్వం నిత్యముక్తపరిశుద్ధవిబుద్ధ ఆత్మా
కూటస్థ ఆదిపురుషో భగవాంస్త్ర్యధీశః ।

యద్బుద్ధ్యవస్థితిమఖణ్డితయా స్వదృష్ట్యా
ద్రష్టా స్థితావధిమఖో వ్యతిరిక్త ఆస్సే ॥ 15॥

యస్మిన్విరుద్ధగతయో హ్యనిశం పతన్తి
విద్యాదయో వివిధశక్తయ ఆనుపూర్వ్యాత్ ।
తద్బ్రహ్మ విశ్వభవమేకమనన్తమాద్య
మానన్దమాత్రమవికారమహం ప్రపద్యే ॥ 16॥

సత్యాశిషో హి భగవంస్తవ పాదపద్మ
మాశీస్తథానుభజతః పురుషార్థమూర్తేః ।
అప్యేవమార్య భగవాన్పరిపాతి దీనా
న్వాశ్రేవ వత్సకమనుగ్రహకాతరోఽస్మాన్ ॥ 17॥

వైరాగ్యమ్

ధ్రువ ఉవాచ ।

సమాధినా నైకభవేన యత్పదం
విదుః సనన్దాదయ ఊర్ధ్వరేతసః ।
మాసైరహం షడ్భిరముష్యపాదయోః
ఛాయాముపేత్యాపగతః పృథఙ్మతిః ॥ 30॥

అహో బత మమానాత్మ్యం మన్దభాగ్యస్య పశ్యత ।
భవచ్ఛిదః పాదమూలం గత్వా యాచే యదన్తవత్ ॥ 31॥

మతిర్విదూషితా దేవైః పతద్భిరసహిష్ణుభిః ।
యో నారదవచస్తథ్యం నాగ్రాహిషమసత్తమః ॥ 32॥

దైవీం మాయాముపాశ్రిత్య ప్రసుప్త ఇవ భిన్నదృక్ ।
తప్యే ద్వితీయేఽప్యసతి భ్రాతృభ్రాతృవ్యహృద్రుజా ॥ 33॥

ప్రసాద్య జగదాత్మానం తపసా దుష్ప్రసాదనమ్ ।
భవచ్ఛిదమయాచేఽహం భవం భాగ్యవివర్జితః ॥ 34॥

స్వారాజ్యం యచ్ఛతో మౌఢ్యాన్మానో మే భిక్షితో బత ।
ఈశ్వరాత్క్షీణపుణ్యేన ఫలీకారానివాధనః ॥ 35॥

జ్ఞానయోగమ్

దశమోఽధ్యాయః

మునయ ఊచుః ।

ఔత్తానపాదే భగవాంస్తవ శార్ఙ్గధన్వా
దేవః క్షిణోత్వవనతార్తిహరో విపక్షాన్ ।
యన్నామధేయమభిధాయ నిశమ్య చాద్ధా
లోకోఽఞ్జసా తరతి దుస్తరమఙ్గ మృత్యుమ్ ॥ 30॥

ఏకాదశోఽధ్యాయః

మైత్రేయ ఉవాచ ।

నిశమ్య గదతామేవం ఋషీణాం ధనుషి ధ్రువః ।
సందధేఽస్త్రముపస్పృశ్య యన్నారాయణనిర్మితమ్ ॥ 1॥

సంధీయమాన ఏతస్మిన్మాయా గుహ్యకనిర్మితాః ।
క్షిప్రం వినేశుర్విదుర క్లేశా జ్ఞానోదయే యథా ॥ 2॥

తాన్హన్యమానానభివీక్ష్య గుహ్యకా
ననాగసశ్చిత్రరథేన భూరిశః ।
ఔత్తానపాదిం కృపయా పితామహో
మనుర్జగాదోపగతః సహర్షిభిః ॥ 6॥

మనురువాచ ।

అలం వత్సాతిరోషేణ తమోద్వారేణ పాప్మనా ।
యేన పుణ్యజనానేతానవధీస్త్వమనాగసః ॥ 7॥

నాస్మత్కులోచితం తాత కర్మైతత్సద్విగర్హితమ్ ।
వధో యదుపదేవానామారబ్ధస్తేఽకృతైనసామ్ ॥ 8॥

నన్వేకస్యాపరాధేన ప్రసంగాద్బహవో హతాః ।
భ్రాతుర్వధాభితప్తేన త్వయాఙ్గ భ్రాతృవత్సల ॥ 9॥

నాయం మార్గో హి సాధూనాం హృషీకేశానువర్తినామ్ ।
యదాత్మానం పరాగ్గృహ్య పశువద్భూతవైశసమ్ ॥ 10॥

సర్వభూతాత్మభావేన భూతావాసం హరిం భవాన్ ।
ఆరాధ్యాప దురారాధ్యం విష్ణోస్తత్పరమం పదమ్ ॥ 11॥

స త్వం హరేరనుధ్యాతస్తత్పుంసామపి సమ్మతః ।
కథం త్వవద్యం కృతవాననుశిక్షన్సతాం వ్రతమ్ ॥ 12॥

తితిక్షయా కరుణయా మైత్ర్యా చాఖిలజన్తుషు ।
సమత్వేన చ సర్వాత్మా భగవాన్సంప్రసీదతి ॥ 13॥

సంప్రసన్నే భగవతి పురుషః ప్రాకృతైర్గుణైః ।
విముక్తో జీవనిర్ముక్తో బ్రహ్మనిర్వాణమృచ్ఛతి ॥ 14॥

భూతైః పఞ్చభిరారబ్ధైర్యోషిత్పురుష ఏవ హి ।
తయోర్వ్యవాయాత్సంభూతిర్యోషిత్పురుషయోరిహ ॥ 15॥

ఏవం ప్రవర్తతే సర్గః స్థితిః సంయమ ఏవ చ ।
గుణవ్యతికరాద్రాజన్మాయయా పరమాత్మనః ॥ 16॥

నిమిత్తమాత్రం తత్రాసీన్నిర్గుణః పురుషర్షభః ।
వ్యక్తావ్యక్తమిదం విశ్వం యత్ర భ్రమతి లోహవత్ ॥ 17॥

స ఖల్విదం భగవాన్కాలశక్త్యా
గుణప్రవాహేణ విభక్తవీర్యః ।
కరోత్యకర్తైవ నిహన్త్యహన్తా
చేష్టా విభూమ్నః ఖలు దుర్విభావ్యా ॥ 18॥

సోఽనన్తోఽన్తకరః కాలోఽనాదిరాదికృదవ్యయః ।
జనం జనేన జనయన్మారయన్మృత్యునాన్తకమ్ ॥ 19॥

న వై స్వపక్షోఽస్య విపక్ష ఏవ వా
పరస్య మృత్యోర్విశతః సమం ప్రజాః ।
తం ధావమానమనుధావన్త్యనీశా
యథా రజాంస్యనిలం భూతసఙ్ఘాః ॥ 20॥

ఆయుషోఽపచయం జన్తోస్తథైవోపచయం విభుః ।
ఉభాభ్యాం రహితః స్వస్థో దుఃస్థస్య విదధాత్యసౌ ॥ 21॥

కేచిత్కర్మ వదన్త్యేనం స్వభావమపరే నృప ।
ఏకే కాలం పరే దైవం పుంసః కామముతాపరే ॥ 22॥

అవ్యక్తస్యాప్రమేయస్య నానాశక్త్యుదయస్య చ ।
న వై చికీర్షితం తాత కో వేదాథ స్వసమ్భవమ్ ॥ 23॥

న చైతే పుత్రక భ్రాతుర్హన్తారో ధనదానుగాః ।
విసర్గాదానయోస్తాత పుంసో దైవం హి కారణమ్ ॥ 24॥

స ఏవ విశ్వం సృజతి స ఏవావతి హన్తి చ ।
అథాపి హ్యనహఙ్కారాన్నాజ్యతే గుణకర్మభిః ॥ 25॥

ఏష భూతాని భూతాత్మా భూతేశో భూతభావనః ।
స్వశక్త్యా మాయయా యుక్తః సృజత్యత్తి చ పాతి చ ॥ 26॥

తమేవ మృత్యుమమృతం తాత దైవం
సర్వాత్మనోపేహి జగత్పరాయణమ్ ।
యస్మై బలిం విశ్వసృజో హరన్తి
గావో యథా వై నసి దామయన్త్రితాః ॥ 27॥

యః పఞ్చవర్షో జననీం త్వం విహాయ
మాతుః సపత్న్యా వచసా భిన్నమర్మా ।
వనం గతస్తపసా ప్రత్యగక్ష
మారాధ్య లేభే మూర్ధ్ని పదం త్రిలోక్యాః ॥ 28॥

తమేనమఙ్గాత్మని ముక్తవిగ్రహే
వ్యపాశ్రితం నిర్గుణమేకమక్షరమ్ ।
ఆత్మానమన్విచ్ఛ విముక్తమాత్మదృ
గ్యస్మిన్నిదం భేదమసత్ప్రతీయతే ॥ 29॥

త్వం ప్రత్యగాత్మని తదా భగవత్యనన్త
ఆనన్దమాత్ర ఉపపన్నసమస్తశక్తౌ ।
భక్తిం విధాయ పరమాం శనకైరవిద్యా
గ్రన్థిం విభేత్స్యసి మమాహమితి ప్రరూఢమ్ ॥ 30॥

సంయచ్ఛ రోషం భద్రం తే ప్రతీపం శ్రేయసాం పరమ్ ।
శ్రుతేన భూయసా రాజన్నగదేన యథాఽఽమయమ్ ॥ 31॥

యేనోపసృష్టాత్పురుషాల్లోక ఉద్విజతే భృశమ్ ।
న బుధస్తద్వశం గచ్ఛేదిచ్ఛన్నభయమాత్మనః ॥ 32॥

హేలనం గిరిశభ్రాతుర్ధనదస్య త్వయా కృతమ్ ।
యజ్జఘ్నివాన్పుణ్యజనాన్భ్రాతృఘ్నానిత్యమర్షితః ॥ 33॥

తం ప్రసాదయ వత్సాశు సన్నత్యా ప్రశ్రయోక్తిభిః ।
న యావన్మహతాం తేజః కులం నోఽభిభవిష్యతి ॥ 34॥

ఏవం స్వాయంభువః పౌత్రమనుశాస్య మనుర్ధ్రువమ్ ।
తేనాభివన్దితః సాకమృషిభిః స్వపురం యయౌ ॥ 35॥

ద్వాదశోఽధ్యాయః

మైత్రేయ ఉవాచ ।

ధ్రువం నివృత్తం ప్రతిబుద్ధ్య వైశసా
దపేతమన్యుం భగవాన్ధనేశ్వరః ।
తత్రాగతశ్చారణయక్షకిన్నరైః
సంస్తూయమానోఽభ్యవదత్కృతాఞ్జలిమ్ ॥ 1॥

ధనద ఉవాచ ।

భో భోః క్షత్రియదాయాద పరితుష్టోఽస్మి తేఽనఘ ।
యత్త్వం పితామహాదేశాద్వైరం దుస్త్యజమత్యజః ॥ 2॥

న భవానవధీద్యక్షాన్న యక్షా భ్రాతరం తవ ।
కాల ఏవ హి భూతానాం ప్రభురప్యయభావయోః ॥ 3॥

అహం త్వమిత్యపార్థా ధీరజ్ఞానాత్పురుషస్య హి ।
స్వాప్నీవాభాత్యతద్ధ్యానాద్యయా బన్ధవిపర్యయౌ ॥ 4॥

తద్గచ్ఛ ధ్రువ భద్రం తే భగవన్తమధోక్షజమ్ ।
సర్వభూతాత్మభావేన సర్వభూతాత్మవిగ్రహమ్ ॥ 5॥

భజస్వ భజనీయాఙ్ఘ్రిమభవాయ భవచ్ఛిదమ్ ।
యుక్తం విరహితం శక్త్యా గుణమయ్యాఽఽత్మమాయయా ॥ 6॥

వృణీహి కామం నృప యన్మనోగతం
మత్తస్త్వమౌత్తానపదేఽవిశఙ్కితః ।
వరం వరార్హోఽమ్బుజనాభపాదయో
రనన్తరం త్వాం వయమఙ్గ శుశ్రుమ ॥ 7॥

మైత్రేయ ఉవాచ ।

స రాజరాజేన వరాయ చోదితో
ధ్రువో మహాభాగవతో మహామతిః ।
హరౌ స వవ్రేఽచలితాం స్మృతిం యయా
తరత్యయత్నేన దురత్యయం తమః ॥ 8॥